

**ГОТОВНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВНОГО НАВЧАННЯ
ЯК ЗАПОРУКА ФОРМУВАННЯ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ТЕХНІКІВ-
ЕЛЕКТРИКІВ У ПОЛІТЕХНІЧНИХ КОЛЕДЖАХ**

УДК 378:37.022

*Анжела Подозьорова, завідувач електротехнічного відділення
Херсонського політехнічного коледжу Одеського національного політехнічного університету*

**ГОТОВНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВНОГО
НАВЧАННЯ ЯК ЗАПОРУКА ФОРМУВАННЯ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
МАЙБУТНІХ ТЕХНІКІВ-ЕЛЕКТРИКІВ У ПОЛІТЕХНІЧНИХ КОЛЕДЖАХ**

У статті визначено принципи компетентісно-орієнтованого навчання у процесі формування базових компетентностей майбутніх техніків-електриків під час їх загально-технічної підготовки. Автором наведені результати дослідження готовності викладачів фундаментальних дисциплін до реалізації компетентісного підходу в системі підготовки майбутніх фахівців. Встановлено причини, що гальмують формування базових компетентностей у студентів електричних спеціальностей в умовах політехнічних коледжів.

Ключові слова: компетентісно-орієнтоване навчання, базові компетентності, техніки-електрики, політехнічні коледжі.

Табл. 4. Літ. 5.

*Анжела Подозьорова, заведуюча електротехнічного відділення
Херсонського політехнічного коледжу Одеського національного політехнічного університету*

**ГОТОВНОСТЬ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ К РЕАЛИЗАЦИИ КОМПЕТЕНТНОСНО-
ОРИЕНТИРОВАННОГО ОБУЧЕНИЯ КАК ЗАЛОГ ФОРМИРОВАНИЯ БАЗОВЫХ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ БУДУЩИХ ТЕХНИКОВ-ЭЛЕКТРИКОВ В
ПОЛИТЕХНИЧЕСКИХ КОЛЛЕДЖАХ**

В статье определены принципы компетентностно-ориентированного обучения в процессе формирования базовых компетентностей будущих техников-электриков в процессе их общетехнической подготовки. Автором приведены результаты исследования готовности преподавателей фундаментальных дисциплин к реализации компетентностного подхода в системе подготовки будущих специалистов. Установлены причины, тормозящие формирование базовых компетентностей у студентов электрических специальностей в условиях политехнических колледжей.

Ключевые слова: компетентностно-ориентированное обучение, базовые компетентности, техники-электрики, политехнические колледжи.

*Anzhela Podozorova, Head of the Electrotechnical Department
Kherson Polytechnic College of Odessa National Polytechnic University*

**THE READINESS OF TEACHERS TO THE IMPLEMENTATION OF COMPETENCE-
BASED LEARNING AS THE KEY TO THE FORMATION OF BASIC COMPETENCES
OF FUTURE ELECTRICIANS AT POLYTECHNIC COLLEGES**

The article defines the principles of competence-oriented education in the process of forming of basic competences of future electricians during their technical training. The author shows the results of studying of readiness of teachers of fundamental disciplines to the implementation of competence approach in the system of training of future specialists. The reasons that slow the formation of basic competences of students of electrical specialties at the Polytechnic colleges were established.

Keywords: competence-based learning, basic competency, electrical technicians, Polytechnical colleges.

Постановка проблеми. Сьогодні в Україні зростають вимоги до якості професійної підготовки майбутніх фахівців, які були б конкурентоздатними на вітчизняному та європейському ринках праці. Відповідно до замовлення на освіту працедавців, яким потрібні компетентні фахівці, сьогодні система їх професійної підготовки змінюється. У ній пропонується застосування компетентісного підходу, зорієнтованого на результати навчання у

вигляді компетентностей, що виходять за межі традиційної системи.

Введення нових програм підготовки молодших спеціалістів сприяло підвищенню інтересу викладачів і науковців до проблеми ключових, базових (загально-професійних) і спеціально-професійних компетентностей у майбутніх фахівців, загострило проблему пошуку найбільш ефективних шляхів їх поетапного формування у вищій школі.

ГОТОВНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ЯК ЗАПОРУКА ФОРМУВАННЯ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ТЕХНІКІВ- ЕЛЕКТРИКІВ У ПОЛІТЕХНІЧНИХ КОЛЕДЖАХ

У сучасних умовах специфіка підготовки майбутніх фахівців потребує особистісно-діяльнісного підходу до компетентісно-орієнтованого навчання, що передбачає чітке усвідомлення викладачами коледжів того, які компетентності необхідно сформувані у студентів, щоб вони у майбутньому ефективно використовували свої знання, уміння й навички на практиці під час професійної діяльності.

Зокрема, підготовка майбутніх техніків-електриків у політехнічних коледжах потребує реалізації в освітньому процесі політехнічного принципу. Особливого значення він набуває при вивченні фізики у технічному вищому навчальному закладі (ВНЗ), де більшість загально-технічних і спеціальних дисциплін спираються на знання з цієї дисципліни. Так, сформовані у процесі загально-технічної підготовки майбутніх техніків-електриків базові компетентності (БК) дозволять майбутнім фахівцям здійснювати ефективний аналіз професійних ситуацій і відбір інформації; приймати рішення й оцінювати результати; розвивати і самоудосконалювати свої здібності й професійні якості.

Аналіз змісту БК майбутніх техніків-електриків наводить нас на думку, що для високого рівня їх сформованості повинні бути створені оптимальні педагогічні умови, запорукою реалізації яких у навчально-пізнавальному процесі є готовність викладачів до здійснення компетентісно-орієнтованого навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основні ідеї компетентісно-орієнтованого навчання викладені у працях В. Байденка, І. Бега, Н. Бібік, Т. Гуляєвої, І. Зимньої, Т. Кристопчук, Н. Кузнецової, В. Лугового, О. Овчарук, О. Пометун, І. Родигіної, О. Савченко, Ю. Татура, С. Трішиної, А. Хугорського та ін.

Особливостям впровадження компетентісного підходу під час вивчення фізики присвячені роботи Є. Барілова, Н. Гай (Єрмакової), О. Горобця, Д. Дондокова, В. Комарова, В. Мендерецького, С. Муравського, О. Пінчук, В. Шарко та ін.

Під компетентісним підходом в освіті більшість вчених розуміють побудову навчально-виховного процесу з позицій розвитку особистості, через її мотивацію та саморозвитку.

Н. Король зауважує, що “компетентісний підхід зміщує акценти з накопичування нормативно визначених ЗУН на формування й розвиток здатності практично діяти, застосовувати досвід успішних дій у конкретних ситуаціях” [3].

У своїх працях Н. Бібік вказує на необхідність переходу в навчанні з процесу “на результат в

діяльнісному вимірі, забезпечення спроможності випускника відповідати новим запитам ринку, мати відповідний потенціал для практичного розв’язання життєвих проблем” [1].

Науковець О. Савченко вважає, що компетентісна освіта повинна бути орієнтована на одержання особистістю конкретних навчальних результатів – знань, умінь, навичок, ставлень, досвіду, рівень засвоєння яких дозволяє їй діяти адекватно [4].

У системі професійної освіти компетентісно-орієнтоване навчання майбутніх фахівців полягає у прищепленні й розвиненні у студентів сукупності ключових, загально-професійних і професійних компетентностей та компетенцій, які визначають його успішну адаптацію у професійній сфері.

Науковець Ю. Татур визначає компетентність як “якість людини, яка завершила навчання на певному ступені, що виражається в готовності (здібності) на його основі до успішної (продуктивної, ефективної) діяльності з урахуванням її соціальної значущості та соціальних ризиків, які можуть бути з нею пов’язані” [5, 21].

Дослідник В. Дьомін трактує компетентність як “рівень умінь особистості, що віддзеркалює ступінь відповідності певної компетенції й дозволяє діяти конструктивно в мінливих соціальних умовах” [2, 35].

Таким чином, компетентісний підхід передбачає застосування принципово нової методології до організації когнітивної та процесуально-діяльнісної сторін вищої освіти.

Аналіз наукових досліджень щодо впровадження компетентісного підходу в систему сучасної професійної освіти свідчить про те, що даній проблемі присвячена значна кількість наукових праць. Проте питанню щодо формування БК майбутніх фахівців, зокрема, майбутніх техніків-електриків у політехнічних коледжах, приділено недостатньо уваги. Проблема дослідження готовності викладачів до реалізації принципів компетентісно-орієнтованого навчання під час загально-технічної підготовки майбутніх фахівців залишається дуже актуальною; вона є запорукою ефективного формування БК у майбутніх молодших спеціалістів.

Формулювання цілей статті. Головною метою цієї роботи є з’ясування рівня готовності викладачів фізики до реалізації принципів компетентісно-орієнтованого навчання під час загально-технічної підготовки майбутніх техніків-електриків у політехнічних коледжах.

Виклад основного матеріалу. У контексті

**ГОТОВНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВНОГО НАВЧАННЯ
ЯК ЗАПОРУКА ФОРМУВАННЯ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ТЕХНІКІВ-
ЕЛЕКТРИКІВ У ПОЛІТЕХНІЧНИХ КОЛЕДЖАХ**

нашого дослідження під час формування БК майбутніх техніків-електриків викладачі фізики повинні бути готовими здійснювати проектування змісту навчання в цілому з урахуванням професійної спрямованості та інтердисциплінарних зв'язків (ІДЗ); забезпечувати постійне використання у процесі навчання сучасних апаратних засобів й інформаційних ресурсів (Internet, баз даних тощо), розробляти адаптоване методичне забезпечення навчального процесу (підручники, методичні посібники, навчальні програми тощо), враховувати індивідуальні психологічні особливості студентів, ефективно використовувати самостійну роботу студентів (СРС), забезпечувати зацікавлене відношення студентів до навчання.

Вказані заходи допоможуть реалізувати під час загально-технічної підготовки педагогічні умови

Це, по-перше, зумовлено недостатньою поінформованістю викладачів, оскільки компетентнісний підхід в умовах професійної освіти впроваджується відносно недавно та вимагає подальшого осмислення й значної організаційної роботи. У науці дотепер тривають дискусії щодо змісту понять “компетентність” і “компетенція”. По-друге, викладачі недостатню кількість часу виділяють на самоосвіту, що є важливим процесом здобування нових знань, продиктованих сучасними вимогами. У коледжах технічного спрямування освітянин переважно приділяє увагу поповненню лише фахових знань, а ті, що прямо не стосуються його спеціалізації, залишаються поза його увагою.

Загальні результати розуміння викладачами базових понять компетентнісного підходу наведені у таблиці 1.

Таблиця 1.

Результати відповідей викладачів на питання “Ваше відношення до співставлення понять “компетентність” і “компетенція”?”

Показники	Варіанти відповідей				Всього
	Я ототожню ці два поняття	Компетентність фахівця включає в себе певну компетенцію	Компетенція фахівця включає в себе певну компетентність	Важко дати відповідь, ще не визначились	
Кількісний	24	31	30	10	95
Відсотковий	25,26%	32,63%	31,58%	10,53%	100%

формування БК майбутніх техніків-електриків у політехнічних коледжах.

З метою аналізу реального стану готовності викладачів фундаментальних дисциплін до реалізації принципів компетентісно-орієнтованого навчання з метою формування БК у студентів електричних спеціальностей в умовах коледжу нами було проведено анкетування 95 викладачів фізики восьми технічних ВНЗ I – II рівнів акредитації України.

Перше питання ми ставили з метою дізнатися – чи відомі педагогам поняття “компетентність” і “компетенція”, чи розуміють вони відмінність між цими педагогічними категоріями. Це було важливо, оскільки не можливо ефективно впроваджувати компетентісно-орієнтоване навчання при відсутності обізнаності даних термінів.

Аналіз відповідей респондентів на дане питання показав, що переважна більшість педагогів – 56,8% не вірно спів ставляють вищевказані поняття, а 10,53% викладачам важко було дати відповідь по причині не визначеності.

У наступному питанні анкети викладачам пропонувався список із восьми компетентностей, серед яких необхідно було обрати три, які, на їх думку, є базовими для студентів електричних спеціальностей і формуються під час вивчення фізики на II курсі.

Це запитання ми ставили з метою дізнатися – чи розуміють викладачі відмінність між ключовими й базовими компетентностями майбутніх техніків-електриків. Відповіді ми отримали різноманітні, проте ми їх об'єднали за наявністю у запропонованих викладачами списках хоча б двох базових компетентностей із трьох можливих. Під час аналізу результатів, ми звернули увагу на те, що жоден респондент із запропонованого списку компетентностей не обрав відразу три базові компетентності, що формуються у студентів електричних спеціальностей під час їх загально-технічної підготовки. Причиною цьому може бути брак інформації щодо класифікації компетентностей, що формуються у майбутніх фахівців під час здобування кваліфікаційного рівня “молодший спеціаліст” в умовах коледжу.

**ГОТОВНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВНОГО НАВЧАННЯ
ЯК ЗАПОРУКА ФОРМУВАННЯ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ТЕХНІКІВ-
ЕЛЕКТРИКІВ У ПОЛІТЕХНІЧНИХ КОЛЕДЖАХ**

Він пов'язаний із тим, що в Галузевих стандартах вищої освіти поданий тільки опис компетенцій, що мають відповідати якості підготовки випускника. Результати анкетування наведені у табл. 2.

фундаментальних дисциплін коледжів технічного спрямування, недостатність матеріального й готового методичного забезпечення навчального процесу зі спеціальних розділів фізики на II курсі звернули нашу увагу на засоби сучасних ІКТ

Таблиця 2.

Результати виборки викладачами базових компетентностей майбутніх техніків-електриків із запропонованого списку

Варіанти відповідей	Кількість викладачів	
	чол.	%
Включені самоосвітня й предметна (фізична) компетентності	23	24,2
Включені інформаційно-комунікаційна й предметна (фізична) компетентності	19	20,0
Включені інформаційно-комунікаційна й самоосвітня компетентності	16	16,8
Включена предметна (фізична) компетентність	15	15,8
Включена самоосвітня компетентність	10	10,5
Включена інформаційно-комунікаційна компетентність	9	9,5
До списку не включена жодна базова компетентність майбутніх техніків-електриків, що формується під час їх загально-технічної підготовки (згідно ОКХ та ОПП)	3	3,2
Всього	95	100

З отриманих результатів видно, що максимальні показники у розподілах під час виборки викладачами базових компетентностей майбутніх техніків-електриків із запропонованого списку припадає на самоосвітню й предметну (фізичну) компетентності (24,2%), інформаційно-комунікаційну й предметну (фізичну) компетентності (20,0%), інформаційно-комунікаційну й самоосвітню компетентності (16,8%). Це свідчить про те, що більшість викладачів фундаментальних дисциплін коледжів розуміють, яким комплексом знань, умінь і навичок повинні володіти студенти для подальшого оволодіння дисциплінами спеціально-професійного спрямування.

Дані таблиці також свідчать, що 39% викладачів практично ніколи не замислювалися над різновидами базових компетентностей майбутніх фахівців, тому не змогли вказати більше одного виду базових компетентностей студентів електричних спеціальностей, а деякі – жодного. Пояснення цього факту, на наш погляд, пов'язане з тим, що даний відсоток викладачів не розділяють компетентності на ключові й базові, тому педагогам було важко зорієнтуватися під час здійснення вибірки саме базових компетентностей студентів електричних спеціальностей із запропонованого списку.

Проведені нами бесіди з викладачами

(навчальні ППЗ, електронні підручники, конструктори занять, навчальні сайти викладачів тощо).

Розроблені нами третє й четверте питання анкети мали на меті з'ясувати частоту організації роботи студентів, як під час аудиторних занять, так і самостійної роботи, засобами ІКТ; отримати інформацію про види навчальної роботи, які найчастіше виконують студенти на комп'ютері. Результати анкетування наведені відповідно в таблицях 3, 4.

Відповіді на запитання засвідчили, що невелика кількість (26,3%) опитаних респондентів систематично використовують на заняттях роботу студентів із комп'ютерною технікою, а саме, здійснюють перегляд відео дослідів, навчальних відеоуроків, фільмів, презентацій тощо.

Оскільки значне число коледжів не має можливість забезпечити усі кабінети фізики комп'ютерною технікою, проекторами, інтерактивними дошками тощо, тому більшість (67,4%) викладачів фундаментальних дисциплін коледжів під час аудиторних занять періодично організують роботу студентів із сучасними медіа-засобами. Ми вважаємо, що це є позитивним моментом, що сприяє формуванню БК у процесі природничо-наукової підготовки майбутніх фахівців у коледжах. Незначний відсоток (6,3%) педагогів під час лекційних і

**ГОТОВНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВНОГО НАВЧАННЯ
ЯК ЗАПОРУКА ФОРМУВАННЯ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ТЕХНІКІВ-
ЕЛЕКТРИКІВ У ПОЛІТЕХНІЧНИХ КОЛЕДЖАХ**

Таблиця 3.

Результати відповідей викладачів на питання “Як часто Ви використовуєте роботу студентів із залученням засобів ІКТ під час аудиторних занять?”

Показники	Варіанти відповідей			Всього
	Систематично	Періодично	Ніколи	
Кількісний	25	64	6	95
Відсотковий	26,3%	67,4%	6,3%	100%

Таблиця 4.

Результати відповідей викладачів на питання “Які види самостійної роботи з дисципліни найчастіше виконують ваші студенти на комп’ютері?”

Варіанти відповідей	Кількість викладачів	
	чол.	%
Пошук додаткової інформації з фізики (реферати, доповіді тощо)	78	82,1%
Робота з електронними підручниками	56	58,9%
Робота під час здійснення тематичних проєктів, веб-квестів і т.д.	29	30,5%
Робота під час дистанційного навчання у Skype, Hangouts, Moodle тощо або під час онлайн-консультацій із викладачем	20	21,0%

практично-лабораторних занять ніколи не використовують комп’ютерну техніку як засіб навчання. Це може бути пояснено, по-перше, тим, що в кабінетах і лабораторіях фізики збережена потужна матеріально-технічна база, яка постійно поновлюється. Таким чином, викладачам не має потреби проводити віртуальні лабораторні роботи за допомогою відповідних ППЗ, демонструвати відео досліди тощо. По-друге, можна припустити, що даний відсоток викладачів не мають достатніх знань, умінь і навичок в області сучасних ІКТ, щоб їх використовувати під час занять без допомоги технічного персоналу. Тому сьогодні актуалізується проблема володіння викладачами відповідним рівнем інформаційно-комунікаційної компетентності, що є обов’язковою умовою якісної підготовки майбутніх фахівців.

Оскільки у коледжах під час вивчення дисциплін загально-технічного спрямування 2/3 навчального матеріалу відводиться на СРС, тому перед викладачами фізики стоїть не проста задача щодо ефективної організації самоосвітньої діяльності майбутніх фахівців. Під час опитування викладачів фундаментальних дисциплін коледжів по четвертому питанню анкети “Які види навчальної роботи з фізики найчастіше виконують ваші студенти на комп’ютері?” ми ставили за мету з’ясувати арсенал використовуваних викладачами засобів ІКТ та відповідних форм організації СРС.

Із таблиці 4 видно, що найчастіше викладачі використовують завдання, що передбачають самостійну підготовку студентами матеріалів для рефератів і доповідей (82,1%), пошук яких здійснюють засобами мережі Інтернет; роботу з

електронними підручниками (58,9%) з метою вивчення нового матеріалу та розв’язування задач.

Позитивний момент ми вбачаємо в тому, що під час організації СРС 35,8% викладачів застосовують проєктні технології. Незначна кількість викладачів фізики (21,0%) проводять онлайн-консультації для студентів у Skype, Hangouts та за допомогою інших програмних засобів.

У результаті проведення даного анкетування ми дійшли висновку про необхідність створення електронного навчально-методичного комплексу з фізики, призначеного для самостійного вивчення дисципліни студентами II курсів політехнічних коледжів та в межах варіативної частини навчального плану підготовки молодших спеціалістів розробки спецкурсу “Розвиток інформаційно-комунікаційної й самоосвітньої компетентностей майбутніх техніків-електриків під час вивчення фізики”.

Відвідування 45 навчальних занять із фізики на II курсі політехнічних коледжів дозволило виявити, що в більшості випадків аудиторні заняття з фізики проводяться за традиційними технологіями при використанні пояснювально-ілюстративних, інколи – інтерактивних і проблемних методів навчання. На більшій кількості занять ми спостерігали: низький рівень самостійної роботи студентів із різними видами джерел інформації; недостатній об’єм залучення медіа-засобів при поясненні нового матеріалу, який передбачав уяви та просторового мислення; обмежену кількість використання фізичного

ГОТОВНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВНОГО НАВЧАННЯ ЯК ЗАПОРУКА ФОРМУВАННЯ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ТЕХНІКІВ- ЕЛЕКТРИКІВ У ПОЛІТЕХНІЧНИХ КОЛЕДЖАХ

експерименту, зокрема, програмними засобами ІКТ. З'ясовано, що матеріально-технічна й методична база з курсу загальної фізики в політехнічних коледжах визначається можливостями закладів і перебуває в незадовільному стані.

Вищезазначене дозволило нам з'ясувати низку причин, що гальмують формування БК у студентів електричних спеціальностей, а саме:

- низька готовність викладачів до активного впровадження компетентнісного підходу із широким залученням інноваційних форм і методів навчання, які передбачають застосування засобів ІКТ та зміщення акценту за організацію активної СОД студентів;

- недостатнє навчально-методичне забезпечення, зокрема, електронне, що сприяє формуванню інформаційно-комунікаційної компетентності студентів та активізує мотивацію до розвитку у них самоосвітніх умінь і навичок;

- недостатній рівень ІДЗ між теоретичними й практичними дисциплінами загально-технічного циклу підготовки майбутніх техніків-електриків за ОПП;

- недостатня діалогова взаємодія між учасниками освітнього процесу.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Узагальнюючи результати констатувального експерименту, ми вимушені визнати незадовільний стан організації процесу формування БК у майбутніх техніків-електриків політехнічних коледжів під час вивчення фізики, що підтверджує актуальність теми нашого дослідження.

Виявлені недоліки дали нам змогу обґрунтувати педагогічні умови й розробити технологію формування БК у студентів електричних спеціальностей у політехнічних коледжах під час вивчення фізики.

Перспективними напрямками у подальшому дослідженні проблеми формування БК майбутніх техніків-електриків у політехнічних коледжах ми вбачаємо у розробці діагностичної системи визначення рівнів сформованості БК майбутніх техніків-електриків.

1. Бібік Н.М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування / Н.М. Бібік // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи; під заг. ред. О.В. Овчарук – К.: “К.І.С.”, 2004. – 112 с.

2. Демин В.А. Профессиональная компетентность специалиста: понятие и виды / В.А. Демин // Стандарты и мониторинг в образовании. – 2000. – № 4. – С. 34 – 42.

3. Овчарук О.В. Развитие компетентного подхода: стратегические ориентиры международной спільноти / О.В. Овчарук // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики. – К.: “К.І.С.”, 2004. – С. 5 – 14.

4. Савченко О.Я. Уміння вчитися як ключова компетентність загальної середньої освіти / О.Я. Савченко // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: бібліотека з освітньої політики / [під заг. ред. О.В. Овчарук]. – К.: “К.І.С.”, 2004. – С. 33 – 45.

5. Татур Ю.Г. Компетентность в структуре модели качества подготовки специалиста / Ю.Г. Татур // Высшее образование сегодня. – 2004. – № 3. – С. 20 – 26.

Стаття надійшла до редакції 15.07.2016

23 серпня 2016

День незалежності України. Національне свято

“Якщо знайдеться достатня кількість людей, чия віра в свободу виявиться справжньою і твердою, – віра ця неодмінно знайде відклик у серцях багатьох із тих, кому розбудувати Україну майбутнього”.

“Свобода – це можливість робити добро. Ми люди, і ми вільні. А це значить, що ми маємо право робити добро. Звичайно, ми можемо помилятися, але основний сенс свободи – людина не має права чинити зло. Натомість незалежність – це свобода від зовнішніх впливів. Незалежність – це не сваволя. Незалежність – це політичне поняття. Отже, у наші часи цій державі, цілому народу випала нагода діяти задля власного блага. І відтепер людина просто зобов'язана бути творчою, патріотичною, свідомим християнином – громадянином своєї держави”.

“Про свободу і незалежність”

Любомир Гузар

єпископ Української греко-католицької церкви

